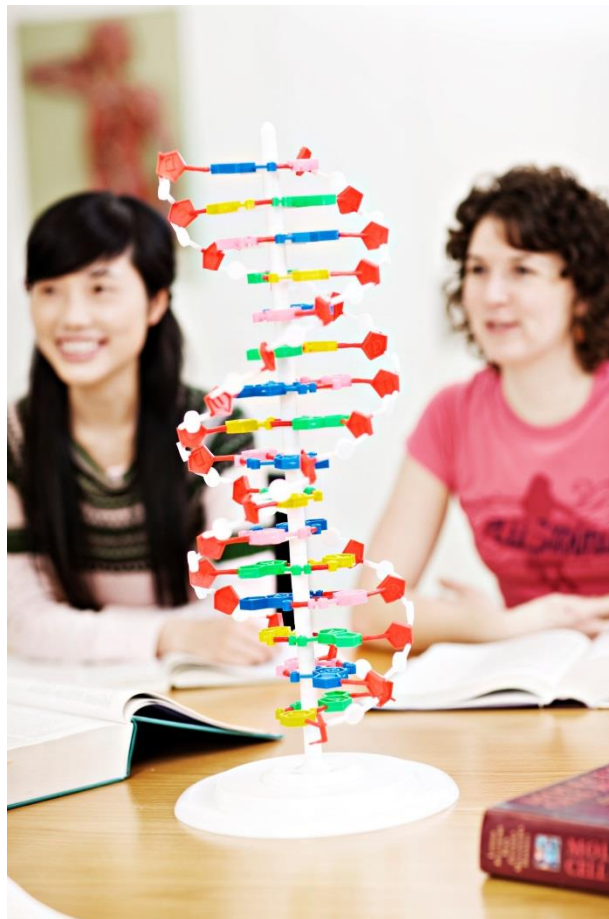


PROFESJONSSTUDIET I MEDISIN

RETNINGSLINJER FOR EKSAMEN

REGLER FOR OBLIGATORISK UNDERVISNING Vår/Høst 2015



Det medisinske fakultet
NTNU – Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Eksamensveiledning – innhold

Innhold

1. FORORD.....	3
2. PRINSIPIELLE SIDER VED EKSAMEN	4
3. BEGREPER	5
4. TIDSPUNKT FOR EKSAMEN.....	6
5. OM ANSVAR FOR EKSAMEN	6
6. SKRIFTLIG EKSAMEN 1. TIL OG MED 4. STUDIEÅR.....	9
7. SENSURVEILEDNING SKRIFTLIG EKSAMEN	12
8. GENERELLE RETNINGSLINJER FOR MUNT-LIG-PRAKTISK EKSAMEN	13
9. MUNT-LIG-PRAKTISK EKSAMEN 1., 3. OG 4. STUDIEÅR	14
10. MUNT-LIG EKSAMEN I LEGE-PASIENTKOMMUNIKASJON OG KLINISK UNDERSØKELSE.....	16
11. EKSAMEN ENGELSK SEMESTER IID	17
12. SKRIFTLIG OG MUNT-LIG-PRAKTISK EKSAMEN 6. STUDIEÅR	18
VEDLEGG 1 – OBLIGATORSIK UNDERVISNING	19
VEDLEGG 2 – FORSKRIFT OM STUDIER VED NORGES TEKNISK- NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET (NTNU).....	21

1. Forord

Eksamen er en viktig del av fakultetets aktivitet. Hvert år gjennomfører vi et stort antall eksamener som involverer mange studenter, ansatte og eksterne personer. Arbeidet med eksamen er omfattende og vi forholder oss til en rekke bestemmelser og regler. De fire siste årene har vi utarbeidet et hefte med relevant informasjon om eksamen og regler for obligatorisk undervisning. Erfaringa med å ha denne informasjonen samlet er god. Hftet er revidert i år også og inneholder oppdatert informasjon.

Det medisinske fakultet har fra januar 2013 tilsatt tilsynssensor for hele medisinstudiet. Tilsynssensor er professor emeritus Britt Ingjerd Nesheim. Hun har vært prodekan for medisinstudiet ved UiO og har obstetrikk og gynekologi som sitt fagfelt. For studieåret 2011-2012 var Nesheim tilsynssensor for stadium II.

I dette heftet har vi samlet informasjon om eksamen for medisinstudiet, Det medisinske fakultet. Her finner du fakultetets retningslinjer for eksamen, en kortfattet orientering til sensorer (sensurveiledning) og reglene for obligatorisk undervisning.

Hftet er ment å være en praktisk veileder ved planlegging, gjennomføring og evaluering av eksamen. Målgruppene er eksaminatorer, interne og eksterne sensorer, studenter og administrasjonen ved Det medisinske fakultet. Innholdet bør være kjent for alle ansatte ved Det medisinske fakultet. Et slikt hefte kan ikke gi uttømmende informasjon om detaljer og fortolkninger om spesielle forhold, men vil dekke sentrale tema.

Det vil være behov for jevnlig revisjon av innholdet. Vi ber om at innspill som kan videreutvikle og bedre heftet, blir sendt til studieseksjonen (studie@medisin.ntnu.no).

Trondheim, mars 2014

Arne Wibe
Leder studieprogrammet medisin

2. Prinsipielle sider ved eksamen

2.1 Hensikten med eksamen

1. Hensikten med eksamen er å vurdere om den enkelte student har de nødvendige kunnskaper, ferdigheter, holdninger og den faglige vitenskapelige resonneringsevne som kreves for å kunne gå videre til neste semester. Og til slutt gå ut fra studiet med den samlede, helhetlige kompetanse som forventes ved et avsluttet profesjonsstudium i medisin.
2. Eksamen (også omtalt her som vurdering) er et pedagogisk verktøy som angir retning til universitetslærere og studenter om hva som skal læres, vektlegges og prøves.
3. Sist, men ikke minst; eksamen er en del av den løpende kontrollen med studiets kvalitet. Fakultetet oppfordrer eksamenskommisjonene og undervisningsenhetene til å gå gjennom forrige eksamen for å se hvordan studentene har prestert på eksamensoppgavene fra den enkelte undervisningsenhet. Det vil bli et viktig supplement for kvalitetssikring av læringsmål og undervisning, i tillegg til rapportene fra referansegruppene.

2.2 Mål for eksamen

Prinsipielt skal eksamen evaluere følgende:

1. Studentens holdninger og evne til konkret beslutning og handling
2. Studenten skal vite hvordan helseproblemer kan løses
3. Studenten skal resonnerer og sette kunnskap i sammenheng
4. Studenten skal gjengi kunnskap

2.3 Overordnet syn på eksamen og andre evalueringsformer

Et utdrag av læringsmål for studieåret og emner som er undervist, skal bli testet ved eksamen. Det er målsetningen å teste studentene bredt innen områder fra de aktuelle semestre.

Eksamensformene ved studiet er skriftlige og muntlig- praktiske eksamener. To personer skal alltid vurdere hver kandidat sammen. Hovedregelen er at minst en av dem ikke skal være ansatt ved Det medisinske fakultet, NTNU. Det medisinske fakultet har fra januar 2013 tilsatt tilsynssensor for hele medisinstudiet. Dette innebærer at ved muntlig og skriftlig eksamen kan være to interne sensorer. De to skal ikke være fra samme fagmiljø, og det er en fordel om den ene sensoren ikke er ansatt ved Det medisinske fakultet.

Skriftlige eksamener omfatter både flervalgsoppgaver (FVO) og essay-oppgaver. En av hensiktene med innføring av FVO er at *alle* tema som er omfattet av læringsmål skal ha anledning til å bli prøvet.

Innhold og nivå som kreves ved skriftlig og muntlig-praktisk eksamen, endres i løpet av studiet. I starten legges det mest vekt på basalfag og mindre på kliniske kunnskaper, men begge områder skal kunne prøves gjennom hele studiet. Kravene til kliniske kunnskaper, ferdigheter og holdninger skal øke i løpet av studiet.

Eksamener ved DMF skal være integrerte. Det innebærer at både basalfag og kliniske fag skal vurderes i samme prøve – enten den er skriftlig eller muntlig-praktisk. Studentene skal vise evne til å knytte sammen (integrere) kunnskaper og ferdigheter fra

ulike fagområder i håndteringen av et medisinsk problem. Skriftlig og muntlig-praktisk eksamen bør utgjøre en helhet.

Studieplanen legger stor vekt på å utvikle studentenes kommunikasjons- og problemløsningsferdigheter. Dette aspektet ved utdanningen evalueres blant annet i en egen eksamen i lege-pasientkommunikasjon i andre studieår. Eksamen vurderer bl. a. studentens ferdigheter i evnen kontakt- og relasjonsbygging, informasjonsinnhenting og problemavklaring, evnen til å finne kronologi og utvikling i sykehistorien, dessuten evnen til å se plagene i et psykososialt perspektiv.

Disse ferdighetene skal også vektlegges senere i studiet, men skal da i hovedsak være integrerte deler av de muntlig-praktiske eksamener.

3. Begreper

Reliabilitet

Reliabilitet er et mål på en metodes eller prøves (eksamen) treffsikkerhet og pålitelighet. Dette innvirker på generaliserbarheten av resultatet. Reliabilitet omfatter flere forhold og er godt ivarettatt om det kan svares bekræftende på nedenstående spørsmål.

Vil studenten få samme resultat hvis

- vedkommende testes på nytt med samme metode?
- vedkommende testes på en annen kasuistikk?
- en annen sensor foretok bedømmingen?
- samme sensor vurderte samme besvarelse flere ganger?

Settene med eksamensoppgaver skal ha en høy reliabilitet. Reliabiliteten stiger med økt antall gode oppgaver, antall bedømmere og ved bruk av spesifiserte vurderingskriterier (for eksempel ved bruk av detaljert sjekkliste og skåringskjema). Summativ evaluering (eksamen) krever høy reliabilitet. Det er av mindre betydning ved formativ evaluering, dvs. prøver som ikke har konsekvenser for studentens studieprogresjon, men som allikevel gir studenten tilbakemelding om nivå og form på ytelsene.

Validitet

Validitet er en vurdering av metodens eller prøvens evne til å si noe om hva den er ment å måle. Validiteten angir i hvilken grad eksamen tester det som anses viktig og sentralt for å bli en god lege. Eksamensbesvarelsene skal reflektere de ønskede egenskaper, kunnskaper og ferdigheter. Det er et mål at eksamen skal ha høy validitet.

Validitet kan deles inn i to varianter:

- Ytre validitet: Teste det som er viktig for framtidig praksis – prediktiv verdi.
- Indre validitet: Teste det som er viktig/sentralt i det som blir undervist, altså om innholdet viser hvor godt studentene har oppnådd læringsmålene.

Fakultetet er opptatt av at både reliabilitet og validitet skal være høy.

4. Tidspunkt for eksamen

4.1 Tidspunkt for eksamen gjennom studiet

Det medisinske fakultet vedtar datoene for den enkelte eksamen (vurdering) innenfor universitets eksamensperioder. Vedtaket offentliggjøres på nett. Nedenfor angis tidspunktene for eksamen:

1. år	skriftlig og muntlig-praktisk eksamen i mai/juni
2. år	muntlig-praktisk eksamen i kommunikasjon og klinisk undersøkelse i mars skriftlig eksamen i juni
3. år	skriftlig og muntlig-praktisk eksamen i mai/juni
4. år	skriftlig og muntlig-praktisk eksamen i mai/juni
5. år	godkjenning av utplassering i lokalsykehus og hovedoppgave
6. år	skriftlig i desember skriftlig og muntlig-praktisk eksamen i mai/juni
Forskerlinjen	skriftlig og muntlig-praktisk eksamen medio januar

Skriftlig eksamen vil bli forsøkt lagt før muntlig-praktisk eksamen.

4.2 Tidspunkt for utsatt/kontinuasjoneksamen

Utsatt/kontinuasjoneksamen for IAB-ICD-IIAB-IIICD holdes om høsten, like før studiestart. Utsatt/kontinuasjoneksamen for IIIC er satt til februar/mars.

Utsatt/kontinuasjoneksamen for avgangsstudenter IIID er satt til uke 42 gjelder både muntlig og skriftlig. Det medisinske fakultetet ser utsatt/kontinuasjoneksamen for avgangsstudentene i oktober som den beste løsningen da dette gir studentene de beste mulighetene for å forberede seg til ny eksamen. Fakultetets primære ansvar er å sørge for at uteksaminerte leger fra NTNU er kompetente og rustet for arbeidslivet, og det er derfor viktig at avgangseksamen holder god faglig kvalitet. Å legge utsatt prøve til en periode med ferieavvikling blant vitenskapelig og administrativt ansatte, vil kunne føre til en redusert kvalitet på eksamen, noe fakultet ikke vil risikere. Fakultetet mener at konsekvensene for studentene av denne ordningen ikke er urimelig, da det er to årlige frister for å søke turnustjeneste og studentene har mulighet til å arbeide med studentlisens i en eventuell ventetid for å kunne tiltre i turnusstilling.

Utsatt/kontinuasjoneksamen for forskerlinjen er ved ordinær eksamen i mai/ juni.

5. Om ansvar for eksamen

Det er undervisningsenhetene som har ansvaret for å holde undervisningen à jour med den faglige kliniske og vitenskapelige utvikling. Det samme gjelder PBL-oppgavene. Undervisningsenhetene skal utarbeide og revidere læringsmål for de ulike studieårene og semestrene i studiet. Det er eksamenskommisjonen som bestemmer innholdet av det som skal testes til muntlig og skriftlig eksamen. Omfanget av undervisningen i timeplanen fastsettes av studieprogramleder medisin.

5.1 Eksamenskommisjonens sammensetning

For hvert studieår finnes det en eksamenskommisjon med faste medlemmer. Kommisjonen oppnevnes av studieprogramleder medisin, vanligvis for 4 år. De to semesterkoordinatorene for det aktuelle studieåret inngår alltid i eksamenskommisjonen. Det er også andre vitenskapelig ansatte fra aktuelle fagmiljøer med undervisning i det aktuelle studieåret med i eksamenskommisjonen. Representantene skal komme fra ulike undervisningsenheter, og tilhøre hvert sitt semester.

Faglige representanter som inngår i eksamenskommisjonene, skal ha godkjenning fra sin instituttleder.

Dersom noen av kommisjonens medlemmer blir syke, er inhabile eller har andre preserende grunner for å ikke kunne utføre jobben i eksamenskommisjonen må dette avklares med instituttleder. Instituttleder orienterer studieprogramleder medisin.

5.2 Studiekonsulentens rolle i eksamenskommisjonen

Studiekonsulenten skal delta på møtene i eksamenskommisjonen og for øvrig bidra i eksamensarbeidet. Studiekonsulenten skal bistå administrativt med skriftlig eksamen. Ferdig eksamenssett leveres til eksamenskontoret for trykking senest **fem** virkedager før eksamensdagen. Kopi av eksamenssett med sensurveiledning leveres samtidig til studieseksjonen både i papirform og elektronisk.

Ved muntlig eksamen skal studiekonsulenten levere oppsettet med eksaminatorer og fag for stasjonseksamen. Dette skal leveres studieseksjonen **åtte** uker før eksamensperioden.

5.2 Eksamenskommisjonens sammensetning studieåret 2014-2015

Semester IAB	Semesterkoordinator	Bjørn Hilt	IKM
	Semesterkoordinator	Helge Bjørnstad Pettersen	ISB
		Arne Sandvik	IKM
		Jostein Halgunset	LBK
		Anne Marit Rokstad	IKM
		Camilla Olaisen	IKM
		Astrid Kamilla Stunes	IKM
		Øyvind Halaas	IKM
Studiekonsulent	Inger Skogen	ISB	
Semester ICD	Semesterkoordinator	Ingunn Bakke	IKM
	Semesterkoordinator	Haakon Skogseth	LBK
		Marius Altern Øvrehus	IKM
		Jostein Halgunset	LBK
		Christina Vogt	LBK
		Studiekonsulent	Stian Karlsen

Semester IIAB	Semesterkoordinator	Anne Vik	INM
	Semesterkoordinator	Heidi Knobel	IKM
		Dordi Austeng	INM
		Mattias Linde	INM
		Torbjørn Dahl	ISB
		Jan Pål Lonnechen	ISB
	Studiekonsulent	Turid Beitland	INM
Semester IICD	Semesterkoordinator	Jon Skranes	LBK
	Semesterkoordinator	John Chr. Fløvig	INM
		Jan Egil Afset	LBK
		Marit Indredavik	RKBU
		Brita Pukstad	IKM
		Anna Bofin	LBK
		Eszter Vanky	LBK
		Solveig Tingulstad	LBK
Studiekonsulent	Elin Wanvik Karlsen	LBK	
Semester IIIC	Semesterkoordinator	Lars Vatten	ISM
		Ola Dale	ISB
		Berit Schei	ISM
		Bjørn Hilt	IKM
		Nils Martinsen	ISM
	Studiekonsulent	Anne-Britt Hofstad	ISM
Semester IIID	Semesterkoordinator	Maria Radtke	IKM
		Guro Aune	LBK
		Nils Martinsen	ISM
		Helge Bjørnstad Pettersen	ISB
		Solveig Klæbo Reitan	INM
	Studiekonsulent	Gerd Bromseth	IKM
Studiekonsulent	Stian Karlsen	IKM	

5.3 Leder av eksamenskommissjonen

Den av semesterkoordinatorene som har lengst erfaring, vil som hovedregel være eksamenskommissjonens leder. De to semesterkoordinatorene kan bli enige om en annen fordeling fra år til år. Kun semesterkoordinatorer kan inneha ledervervet i eksamenskommissjonen. Eksamenskommissjonens leder sammenkaller til møte i god tid før eksamen. Formålet med første møte er å gå gjennom resultater i fjorårets eksamen, orientere og planlegge forestående eksamen, fordele arbeidet med å få inn oppgaver fordele ansvar for å levere eksamensoppgaver etc., dessuten gjøre avtaler om andre gjøremål i forbindelse med både skriftlig og muntlig-praktisk eksamen.

5.4 Undervisningsenheter-levering av eksamensoppgaver

Undervisningsenheter skal levere eksamensoppgaver både skriftlig og muntlig-praktisk fra sitt felt som er dekket av læringsmålene. Undervisningsenheter har ansvar for å levere oppgaver av god kvalitet. Eksamenskommissjonen bidrar til at det innhentes oppgaver og fra alle undervisningsenheter som har læringsmål i det aktuelle studieåret. Inntil 1/3 kan hentes fra tidligere år. Undervisningsenheter skal foreslå for semesterkoordinatorene hvilke eksaminatorer som deltar på muntlig eksamen.

Læringsmålene finnes i læringsmålsdatabasen på NTNUs nettsider. Gå inn på ntnu.no og søk etter «læringsmålsdatabasen». Tilgang til læringsmålsdatabasen krever innlogging.

5.5 Kvalitetssikring

En viktig oppgave for eksamenskommissjonen er å kvalitetssikre oppgavesettet som benyttes til eksamen. Enkeltoppgaver kan sendes tilbake til undervisningsenheter for omarbeidelse. Kvalitetssikringen innebærer at man sjekker at hver eksamensoppgave er utformet i samsvar med reglene som gjelder, at samme spørsmål ikke forekommer flere ganger.

5.6 FVO-koordinator

Eksamenskommissjonen kan innhente råd fra FVO-koordinator i planleggingen av eksamen og ellers skal det tilstrebes å høyne kompetansen på fakultetet i utarbeidelse av flervalgsoppgaver av begge typer, K1 og K2.

FVO-koordinator har som sin oppgave å kvalitetssikre oppgavene for senere eksamener. Eksamensoppgavene som er blitt benyttet analyseres med tanke på hvordan studentene har svart. Det ser bl. a. ut til at de FVO'er som er best egnet, besvares rett av mellom 40-70 % av studentene. Dersom nesten alle svarer rett eller feil, er oppgaven trolig mindre egnet.

6. Skriftlig eksamen 1. til og med 4. studieår

6.1 Eksamens innhold

Skriftlig eksamen skal i hovedsak omhandle læringsmål knyttet til emner fra de to siste semestrene siden siste eksamen, men inntil 1/3 av eksamens totale vekt kan utgjøres av læringsmål fra tidligere semestre. Eksamen skal være faglig integrert og kan omfatte alle

basale, klinisk-medisinske, atferdsmessige og miljømessige emner som faller innenfor læringsmålene for de aktuelle semestrene. Eksamen skal teste sentrale sider ved de ulike fagområdene, og de skal være knyttet til læringsmål.

Alle undervisningsenheter ved DMF deltar i utarbeidelsen av eksamensoppgaver for de semestre hvor de har aktuelle læringsmål. Eksamenskommisjonene fordeler oppgavene mellom aktuelle undervisningsenheter. Utarbeidelse av eksamensoppgaver er undervisningsenhetens ansvar.

I de to første årene av studiet skal kliniske emner vurderes bare der hvor basalkunnskap kommer til direkte anvendelse. I studiets siste år skal basalfag vurderes der det er klinisk relevant, og ikke i samme grad av detalj som tidligere i studiet.

Skriftlig og muntlig/praktisk eksamen må planlegges som en helhet og bør samlet gi en bred test av kunnskaper, ferdigheter, holdninger og analytiske ferdigheter.

Alt innhold i eksamen skal være forankret i læringsmål. Læringsmålene setter faglige rammer for hva en student skal beherske innen ulike fagdisipliner gjennom studiet. Alt som undervises, skal knyttes til ett eller flere læringsmål for semesteret. Undervisningsenhetene sender inn forslag til endringer av læringsmål til semesterkoordinator. Semesterkoordinator skal årlig oppdatere de læringsmål som gjelder for deres semester.

6.3 Eksamens form

Skriftlig eksamen har et innhold som nevnt i punkt 6.2 og varer i 6 timer.

For essayoppgaver foreligger ingen strenge føringer om form, men de bør også prøve studentenes evne til resonnement og integrasjon av fagkunnskap der det er mulig.

Eksamensoppgavene skal foreligge i begge målformer (bokmål og nynorsk).

MD 4041 er engelsksemester og skal ha oppgavetekst på engelsk.

6.4 FVO

Med flervalgsoppgaver (FVO) er det mulig å teste *alle* fagområder som er dekket av læringsmål. Det er fakultetets forventning at fagmiljøene bruker denne anledning til å skape gode eksamener med bred prøving av kunnskaper. DMF har opprettet en database for flervalgsoppgaver. Alle undervisere kan logge seg inn og se på eksisterende oppgaver eller legge inn nye oppgaver. Slik innlegging kan gjøres fortløpende gjennom hele studieåret.

Ved hjelp av oppgaveanalysen i FVO-databasen, kan fagmiljøene få tilbakemelding om hvordan studentene har prestert.

Maximum 10% av oppgavene kan eksamenskommisjonen og/eller fagmiljøet årlig trekke ut av databasen for gjenbruk. Ved gjenbruk er det behov for kvalitetssikring av tidligere brukte oppgaver.

Undervisningsenhetene oppfordres til å utarbeide og kvalitetssikre oppgavene før innlegging i FVO-databasen.

Det ble høsten 2014 utarbeidet en veileder for FVO ved DMF, denne finnes på NTNUs nettsider – gå inn på ntnu.no og søk på «Retningslinjer for eksamen på medisinstudiet».

Her ligger veilederen som ei PDF-fil, i tillegg til retningslinjer for gjennomføring av flervalgsspørsmål ved skriftlig eksamen.

Den enkelte underviser vil gjennom FVO-databasen ha tilgang til hvordan egne oppgaver har fungert i forhold til vanskelighetsgrad, evne til å skille mellom de flinkeste og de minst flinke studentene og hvor mange svaralternativ som ble valgt av studentene.

6.5 Sammensettingen av eksamensoppgavene

En skriftlig eksamen skal bestå av en del med flervalgsoppgaver i et antall på ca. 100-120 og en essaydel med 3 til 5 oppgaver. FVO-delen skal telle 60 %. Essaydelen skal telle 40 %. Hver enkelt essayoppgave skal bedømmes etter en poengskala. Poengene fra hver enkeltoppgave legges sammen for å komme til en totalsum. Antall sider i en besvarelse er uten betydning i denne sammenheng.

6.6 Kvalitetssikring av eksamenssettet

FVO skal omfatte både kunnskapsreproduserende oppgaver (K1) og resonnerende oppgaver (K2)

Oppgaver skal fortrinnsvis ha fem svaralternativer, fire alternativ kan aksepteres. Kommisjonen og undervisningsenhetene må oppfordre til at antallet resonnerende oppgaver øker. Dessuten må eksamenskommisjonen påse at fagmiljøene stadig utarbeider et tilstrekkelig antall nye oppgaver til eksamen slik at settene med eksamensoppgaver fra år til år ikke blir for like hverandre.

6.7 Kvalitetssikring gjennomført av student

Skriftlige eksamensoppgaver både essay og FVO skal leses gjennom på forhånd av studenter på høyere årskull. Dette er en viktig kvalitetssikring med tanke på formelle feil, og at oppgavene er innenfor læringsmålene til semesteret. Studieseksjonen formidler student til semesterkoordinator for det aktuelle semester. Hvem disse studentene er, skal bare være kjent for eksamenskommisjonen som av praktiske grunner må vite det. Så langt mulig, skal studentkullene ikke vite hvem de er – av hensyn til alle parter.

6.8 Rutiner etter eksamen

Semesterkoordinator gir beskjed til studiekonsulenten hvordan eksamensbesvarelsene skal fordeles til interne sensorer for vurdering. Studiekonsulenten henter en kopi av eksamensbesvarelsene på studieseksjonen.

Etter skriftlig eksamen og før sensur kan studenter komme med betraktninger på FVO til tillitsvalgte for kullet. De tillitsvalgte sender innspillene med begrunnelse til semesterkoordinator innen en gitt frist. Eksamenskommisjonen skal da vurdere om bemerkningene til oppgavene skal tillegges vekt ved sensuren, eventuelt om mer enn ett svaralternativ skal regnes som riktig eller om oppgaven skal utgå.

Vurderingsprotokoll overleveres studieseksjonen før fastsatt sensurfrist.

Studieseksjonen sender ut fasit på FVO-oppgavene så snart det er praktisk mulig etter skriftlig eksamen. Sensurveiledningen for essaydelen blir lagt ut etter sensur.

7. Sensurveiledning skriftlig eksamen

Sensurveiledningen ved skriftlig eksamen skal bidra til at eksamen får en så likeartet form og så rettferdig bedømming av besvarelsene som det er mulig å gi alle studentene.

7.1 Bedømmelse av eksamensbesvarelsene

Oppgavene bedømmes av eksaminatorer og sensorer i fellesskap. Grunnlag for bedømmelsen er en sensurveiledning utarbeidet av de aktuelle undervisningsenhetene og godkjent av eksamenskommisjonen før eksamen. I tillegg skal medlemmene i eksamenskommisjonen på anmodning fra semesterkoordinator delta i sensurarbeid.

Eksaminator og sensor enes om bedømmelsen. Dersom de ikke blir enige, har sensor det avgjørende ord. Sensur skal foreligge senest 3 uker etter eksamensdagen. Sensurfristen skrives på eksamenssettet.

Eksamensbesvarelsen bedømmes som enten bestått eller ikke bestått. For å få karakteren «bestått» på eksamen, må studenten ha en score på minimum 65%. Karakteren «bestått» ved DMF skal omtrent tilsvare de kvalitative beskrivelsene tilknyttet Bologna-avtalen om europeisk utdanning.

Poengsummen kan gjøres kjent for studentene ved forespørsel, men kommer ikke på vitnemålet, eller andre offisielle dokumenter.

Sensurveiledningen for eksamensoppgavene skal ha et kort forslag til riktig svar. Der hvor det er mulig, skal forslaget skille mellom vesentlige og mindre vesentlige momenter. Eksaminator og sensor har både rett og plikt til å utøve et selvstendig skjønn når det gjelder hva besvarelsen bør inneholde. Ved uenighet har sensor det avgjørende ordet.

Noen presisereringer angående noen momenter ved bedømming og prosentcore eller karaktersetting:

- bestått/ikke bestått ved skriftlige vurderinger avgjøres av poengscoren for enkeltoppgavene, både essaydelen og FVO. Generelt skal man legge stor vekt på en overordnet forståelse av temaene som vurderes.
- Man skal se til spørsmålets presise formuleringer når man bedømmer hva som er en fullgod besvarelse. Dersom et fullstendig svar på spørsmålet er kort og enkelt skal det ikke trekke ned om svaret ikke er begrunnet utover hva oppgavens presise ordlyd krever. Kandidaten må bruke aksepterte faguttrykk med tilstrekkelig presisjonsnivå.
- Svar “utenfor” oppgaven skal ikke trekke ned uten at det foreligger utsagn som tyder på betydelig faglig svikt.

- I enkelte tilfelle vil kandidaten vise til at deler av et svar finnes under en annen oppgave. Kandidaten bør i så fall få uttelling for dette.

8. Generelle retningslinjer for muntlig-praktisk eksamen

8.1 Muntlig-praktisk eksamen

Muntlig-praktisk eksamen har forskjellig form og innhold alt etter plassering i studiet. Avslutningseksamen etter 6 år er en klinisk eksamen hvor hele spekteret av praktiske ferdigheter og teoretiske kunnskaper kan prøves med utgangspunkt i en pasient. Eksamen tidligere i studiet er ofte “stasjonseksamener”. Kandidaten går gjennom tre stasjoner, med forskjellig innhold. Eksempelvis kan stasjonsoppgaven bestå av et histologisk snitt som skal beskrives, en begrenset basalfaglig eller klinisk problemstilling som skal diskuteres, en begrenset klinisk undersøkelse (for eksempel hjerteauskultasjon med påfølgende diskusjon), eller lignende.

8.2 Eksaminasjon

Eksaminator må på forhånd orientere sensor om hva oppgaven består i, hvilke læringsmål som testes, hva som forventes av studenten og hva som kreves for få bestått /ikke bestått. Sensor skal godkjenne utelukkendeoppgaven på forhånd. Dersom sensor er uenig, må eksaminator og sensor bli enige om en alternativ oppgave. Eksaminator oppfordres til å utforme skåringsskjema som skal godkjennes av sensor før eksaminasjonene. Eksaminator skal orientere eksamenskommisjonen om hvilke læringsmål som blir testet. Eksaminator oppfordres til å utforme en beskrivelse av eksaminasjonens innhold og benytte denne for eksaminasjon av alle kandidatene slik at prøven blir så enhetlig i form som mulig. Eksaminator leder eksaminasjonen, men det er også anledning for sensor til å stille spørsmål. Eksaminator eller sensor skal under ingen omstendighet signalisere eller fortelle studenten at vedkommende har stått eller strøket før eksaminator og sensor under fire øyne har drøftet bedømmelsen. Sensor har det avgjørende ordet av bedømmelsen ved uenighet.

I muntlig-praktisk eksamen er det et mål at det skapes et godt eksamensmiljø for studenten og eventuelt for deltagende pasient(er).

8.3 Retningslinjer for sensur

For å stå på den enkelte stasjon må studenten mestre tilsvarende et minimum på 65 % av det han eller hun er forventet å kunne. Det kan være vanskelig å bedømme om en student behersker 65 %, og her må man ofte bruke skjønn. En på forhånd planlagt strukturert eksaminasjon vil i stor grad lette arbeidet sammen med et skåringsskjema. Eksaminator og sensor kan da for eksempel krysse av for hva studenten klarte eller ikke klarte, og så til slutt beregne ”poeng”. Dersom en student stryker på stasjonen, er det nyttig å ha dokumentasjon i form av notater eller skåringsskjema, slik at man lettere kan begrunne hvorfor studenten har strøket. Ved bruk av skåringsskjema leveres de sammen med protokollen til studieseksjonen.

Tilbakemelding til studentene: Beskjed om eksamensresultat meddeles hver enkelt student. Ved stryk skal studenten ha en begrunnelse. Det er viktig å få meldt til studenten om hva som må forbedres.

Studentene har ikke klagerett på sensuren ved muntlig eksamen, men kan evt. klage på formelle feil.

9. Muntlig-praktisk eksamen 1., 3. og 4. studieår

9.1 Muntlig-praktisk stasjonseksamen 1., 3. og 4. studieår

Oppgavene ved muntlig-praktisk eksamen skal være diskutert av sensor og eksaminator på forhånd, og være knyttet til læringsmål. Dersom andre enn eksaminator har laget oppgavene skal et forslag til løsning være gitt av undervisningsenhetene som har foreslått oppgaven sammen med eventuelt skåringsskjema. Ved uenighet om sensuren på enkeltstasjonen har sensor det avgjørende ordet.

Følgende momenter bør vektlegges:

1. Generelt skal man legge vekt på en overordnet forståelse av emnet som vurderes.
2. Man skal se klart til hvilke semester som vurderes. Sviktende kliniske ferdigheter skal ikke gi grunnlag for strykkarakter ved semester IAB vurderingen. Her skal klinikk kun tjene til illustrasjon av basalfaglige emner. På samme måte skal basalfag trekkes inn i Stadium II og Stadium III der de basalfaglige kunnskapene har klinisk betydning.
3. Til stasjonseksamen er det begrenset tid til rådighet. Eksaminator og sensor er begge ansvarlige for å sikre seg et så godt bilde av kandidatens kunnskaper som mulig innenfor tidsrammen.
4. Dersom det er pasient til stede, skal det gjennom hele eksaminasjonen legges vekt på at kandidaten ved vurderingen har en god lege-pasient kommunikasjon, dessuten omgås pasienten med respekt og hensynsfullhet.

9.2 Eksamens innhold

Muntlig-praktisk eksamen skal som skriftlig eksamen i hovedsak omhandle emner fra perioden som er gått siden siste eksamen, dog kan inntil 1/3 av vurderingens totale vekt utgjøres av stoff fra tidligere semestre. Eksamen skal være faglig integrert og kan omfatte alle basale, klinisk-medisinske, atferdsmessige og miljømessige emner som faller innenfor læringsmålene for de aktuelle semestre.

I de to første årene av studiet skal kliniske emner vurderes bare der hvor basalkunnskap kommer til direkte anvendelse. I studiets siste fire år kan basalfag vurderes der det er klinisk relevant, og ikke i samme detaljeringsgrad som tidligere i studiet.

Skriftlig og muntlig-praktisk eksamen må planlegges som en helhet og bør samlet gi en bred test av kunnskaper, ferdigheter og til dels holdninger.

9.3 Eksamens form

Formålet med en muntlig-praktisk stasjonseksamen er å teste ferdigheter og kunnskap som er vanskelig å teste ved skriftlig eksamen. Med unntak av eksamen i lege-pasientkommunikasjon, og klinisk undersøkelse i 2. studieår og ved avsluttende eksamen i 6. studieår, avholdes muntlig-praktisk eksamen som en stasjonseksamen med 3 stasjoner. Den kan eksempelvis være en muntlig analyse av en problemstilling,

beskrivelse og diskusjon av et histologisk preparat, en praktisk ferdighet, en begrenset klinisk undersøkelse med etterfølgende diskusjon, osv.

Undervisningsenheten oppfordres til å velge oppgaver av praktisk art. Så langt det er mulig, er det sterkt ønskelig at man bruker pasienter. Undervisningsenheten står ellers fritt i å velge oppgaver fra sine fagfelt, men oppfordres til å tenke bredt i eksaminasjonen. Læringsmålene er utgangspunktet for valg av oppgaver. For muntlig-praktisk vurdering oppfordres det til å lage oppgaver slik at resonnement og integrasjon av fagkunnskap kommer til anvendelse der hvor det er mulig.

Oppgaven må være slik at den typiske student greit kan løse den innenfor tidsfristen på 13 minutter og eventuelt 2 minutter til avslutning.

Stasjonene skal dekke ulike fagområder; de vil variere etter hvilket studieår eksamen gjelder.

9.4 Sammensettingen av stasjonseksamen

Lederen av eksamenskommissjonen tar initiativ og ansvar til gjennomføring av muntlig-praktisk vurdering og har ansvar for hvilke undervisningsenheter som skal ta ansvar for de ulike stasjonene. Kommisjonen bistår studieseksjonen og semesterkoordinator i planleggingen og gjennomføringen av muntlig eksamen.

9.5 Praktisk gjennomføring av stasjonseksamen

Studentene møter tre om gangen, senest 15 minutter før eksamen starter. Etter gjennomført eksamen må studentene fortsatt oppholde seg i et venterom inntil alle øvrige studentene i sesjonen er ferdige, dvs. enten fram til lunsj for morgensesjonen, eller til dagens slutt for ettermiddagssesjonen.

9.6 Bedømmelse av stasjonseksamen

Studentens prestasjoner bedømmes på hver enkelt stasjon av en eksaminator og en sensor. Avgjørelsen om bestått eller ikke bestått treffes av eksaminator og sensor uten studenten til stede. Eksaminator og sensor ved den enkelte stasjon skal tilstrebe enighet om bedømmelsen. Ved uenighet har sensor det avgjørende ord.

Ved alle muntlige-praktiske stasjonseksamener i medisinstudiet, skal studenten bestå samtlige tre stasjoner for samlet å oppnå karakteren bestått til muntlig eksamen. Dette gjelder muntlig-praktisk eksamen i 1., 3. og 4. studieår. Studentene skal ha en individuell muntlig vurdering og tilbakemelding ved kunngjøring av sensur. Ved eksamen er det oppnevnt en tilsynssensor, dermed åpner universitetsloven for at man kan benytte to interne sensorer.

9.7 Informasjon til studenter ved ikke bestått muntlig vurdering

Ved ikke bestått har studenten mulighet for å kontakte eksaminator for en individuell tilbakemelding. Studieseksjonen vil være behjelpelig med kontakten til eksaminator med tilknytning til NTNU.

10. Muntlig eksamen i lege-pasientkommunikasjon og klinisk undersøkelse

10.1 Eksamens form og innhold

I uke 9/10, 2. studieår, avholdes det en muntlig-praktisk vurdering av ferdighetene innen lege-pasientkommunikasjon og undersøkelsesteknikk. Vurderingen skal teste studentens ferdigheter og forståelse av hvordan en samtale med en pasient gjennomføres, kunne identifisere ulike sider ved de helseproblemer som bringer pasienten til lege og se plagene i forhold til vedkommendes psykososiale kontekst m.v. Studenten skal også demonstrere sine ferdigheter i gjennomføring av en avgrenset klinisk undersøkelse; den behøver ikke være knyttet til pasientens problem. Det er eksaminator/sensor som bestemmer hvilken undersøkelse studenten skal utføre.

Studenten skal så gi en ordnet kollegial rapport med rimelig bruk av faglige beskrivende termer om vesentlige funn fra samtalen. Dette skal ikke være en full anamnese, men en avgrenset sykehistorie som er forløper til den fulle anamnese som kreves senere i studiet.

Studenten skal i tillegg eksamineres om sin kommunikasjon i samtalen med pasienten. Eksaminasjonen skal også omfatte den kliniske undersøkelsen; man skal vurdere om studenten i hovedsak har forstått undersøkelsen, vet hva som er normale funn og avvik fra dette, og dessuten kjenner undersøkelsens hensikt.

Studenten forlater så rommet. Eksaminator og sensor vurderer studentens prestasjon. Dernest innkalles studenten for tilbakemelding og sensur.

Studenten gjennomfører en samtale med en simulert pasient om pasientens grunner til å oppsøke lege; eksaminator og sensor er til stede. Samtalen bør ikke ta mer enn 15 minutter. Til den kliniske undersøkelsen er det avsatt ca. 5 min. Deretter forlater pasienten rommet.

Studenten får først ca. 5 minutter til å gi sin kollegiale rapport. Det etterfølges av en eksaminasjon om bl. a. forhold ved lege- pasientkommunikasjonen og den kliniske undersøkelsen; dette kan ta inntil 10 minutter. Deretter forlater studenten rommet.

Eksaminator og sensor vurderer studentens prestasjon maks. i 5 minutter. Til slutt innkalles studenten for evaluering på maks. 5 minutter. Det er satt av totalt 45 minutter til hver student.

10.3 Organiseringen av eksamen

Utvalget for F-lab er ansvarlig for denne eksamen. Utvalget foreslår eksaminatorer fra Fakultetets faste stab og sensorer som eventuelt kan være tilknyttet som undiversitetslektor gjennom sin allmennpraksis. Studentene kan ikke ha som sensor ved denne eksamen en lege som de har hatt som veileder i lege-pasientkurset. De simulerte pasienten hentes fra rollespillkurs ved Det humanistiske fakultet (HF). Utvelgelse og trening simulerte pasienter, gjøres av koordinatorene for lege-pasientkurset i samarbeid med lærekreftene for rollespillstudenten ved HF.

10.4 Bedømmelse av eksamensprestasjonen

Studentens prestasjoner bedømmes av eksaminator og sensor med karakterene bestått eller ikke bestått. Studenten får umiddelbar tilbakemelding om sine prestasjoner, men avgjørelsen om bestått eller ikke bestått treffes av eksaminator og sensor uten studenten til stede. Eksaminator og sensor skal tilstrebe enighet om bedømmelsen. Det oppfordres til å benytte skåringskjema ved bedømming. Ved bruk av skåringskjema skal disse leveres inn sammen med protokollen etter eksamen. Ved uenighet har sensor det avgjørende ord. Ved "Ikke bestått" kan studenten senere kontakte eksaminator for en individuell tilbakemelding om prestasjonen. Nærmere informasjon vil bli gitt av Institutt for samfunnsmedisin.

11. Eksamen engelsk semester IID

Semester IID for exchange students includes: Obstetrics/gynaecology, pediatrics, child psychiatry, nephrology, urology, endocrinology, and radiology. The teaching is organised in thematic weeks. In addition to the respective clinical departments, other departments and institutes are also taking part in the integrated teaching, including courses in pathology, genetics and clinical decision making.

Teaching methods are problem-based learning (PBL), lectures, clinics, seminars, demonstrations, courses, clinical teaching on rotation in the university hospital and skills laboratories.

There are several learning objectives related to the semester subjects. These objectives are printed in the "studiehåndbok", for translations; see Semesterhandbook.

11.1 Assessment

Assessment	Duration	Time unit	Counting part	Resources allowed	Grading
Oral exam	1.0	Hours	1 / 2		A - F
Written exam	3.0	Hours	1 / 2		A - F
Mandatory PBL-meetings			/		Completed / not completed
Mandatory clinical teaching			/		Completed / not completed

The examination consists of a 3-hour written examination with multiple choice questions (MCQ) based on the topics that have been covered in the IID learning objectives taught in English. A minimum of 50 of 100 points is required to pass the written examination. An English dictionary will be allowed under the examination.

In addition, there will be an oral examination where each student will be examined in three different clinical disciplines from IID. The student is examined for 13 + 2 minutes in each discipline, totalling 45 minutes. The examination in all three disciplines must be passed to pass the oral examination. A joint ECTS mark (A-F) is given where the written and oral examination each count 50%."

12. Skriftlig og muntlig-praktisk eksamen 6. studieår

12.1 *Sensur av eksamensbesvarelsene høstsemesteret 6.studieår*

Sjette studieår består av en eksamen i desember og avgangseksamen i juni. Den skriftlige eksamen (IIIC) omfatter en vitenskapelig artikkeldel. Antall poeng som kan oppnås for oppgaven tilknyttet artikkelen, skal være kunngjort ved utdeling av spørsmålene til oppgaven.

Evalueringen av video opptak av en konsultasjon fra praksisutplasseringa i primærhelsetjenesten, må være fullført og godkjent som obligatorisk aktivitet før eksamen i IIIC kan registres som bestått. Denne eksamen godkjennes med 30 studiepoeng.

12.2 *Betraktninger avsluttende muntlig eksamen 6. studieår*

Avgangseksamen "sertifiserer" studentene til å kunne begynne å arbeide som leger. Fakultetet har her et meget stort ansvar.

Studentene får først vite hvilke fag de skal opp i en uke før eksamen. Det gjelder eksamen i generell kirurgi, generell indremedisin og allmenntilleggsmedisin. Tilsvarende gjelder også for de såkalte "mindre" fag som de vil bli eksaminert i.

Studentene er opplyst om at de ved muntlig eksamen skal ta opp en anamnese og gjennomføre en full undersøkelse av pasienten, altså det som anses nødvendig for å utarbeide en full "sykehusjournal". Dersom man i noen fag ønsker å avvike fra dette, må studenten få klar beskjed fra starten av den muntlige eksamen. Eventuelt opplyses det under hvilke vilkår studenten skal gjennomføre avgrenset undersøkelse. Dette gjelder spesielt i allmenntilleggsmedisin hvor studenten er i en allmenntilleggsmedisinsk "setting", men forholdet kan også gjelde i andre fag, f.eks. dersom man ønsker en "akutt", medisinsk vurdering eller hvor man vil være interessert i å spare tid til spesielle undersøkelser.

12.3 *Praktisk gjennomføring av muntlig avsluttende eksamen.*

Muntlig eksamen gjennomføres som en full klinisk eksamen. Gjennomføring av eksamen foretas ut fra en standardisert "mal" eller prosedyre som kan bidra til at eksamen gjøres så enhetlig som mulig i form, og dermed også oppleves som mer rettferdig av studentene.

Det avsettes 1,5 time til hver enkelt students muntlig eksamen. Det inkluderer undersøkelsestid og tid som går bort før og etter selve eksaminasjonen. Sensor og eksaminator skal være til stede under hele undersøkelsen, som bør være så reell som mulig (og der hvor det kan være tvil, må man tydeliggjøre for studenten om man ønsker en målrettet undersøkelse eller en generell undersøkelse).

Skjemaet "Evaluering av kandidatene ved muntlig eksamen IIIC" som er tilgjengelig i eksamenslokalet, skal fylles ut av eksaminator og sensor for hver enkelt kandidat. På skjemaet fremgår noen momenter som bør vektlegges ved eksamen. Sensor og eksaminator fyller ut skjemaet og sender det sammen med sensuren til studieseksjonen DMF.

Skjemaet ”Evaluering av avsluttende eksamen for IIID”, ligger tilgjengelig i eksamenslokalet og kan fylles ut av studentene. Skjema leveres til studieseksjonen.

Eksaminator og sensor må være påpasselige med å slå av calling og mobiltelefon under eksamen. Deres eventuelle andre utenforliggende oppgaver må også legges til side eller overlates til andre under eksamen.

Studenter får ikke ha med seg mobiltelefon når de er opp til muntlig-praktisk eksamen.

Studenten skal ha tilbakemelding om sin eksamensprestasjon etter at sensor og eksaminator har konferert om bestått/ikke bestått umiddelbart etter at den enkelte kandidat er ferdig.

12.4 Muntlig eksamens innhold og form

Ved avsluttende eksamen 6. studieår består muntlig-praktisk eksamen av en klinisk eksamen hvor studenten gjennomfører anamneseopptak og vanligvis full klinisk undersøkelse, dessuten vurderes relevante problemstillinger med utgangspunkt i den aktuelle pasienten. Innholdet i eksamen skal hentes fra de samlede læringsmålene for fagene gjennom hele studiet og være bredest mulig. Studenten skal her alltid eksamineres i ett av fagene kirurgi, indremedisin eller allmenntilleggsmedisin, samt ytterligere i ett av følgende kliniske fag: fysikalsk medisin og rehabilitering, gynekologi-obstetikk, hud- og veneriske sykdommer, nevrologi, nevrokirurgi, onkologi, ortopedi, pediatri, psykiatri, reumatologi, øre-nese-halssykdommer, øye-sykdommer, anestesi og barne-og ungdomspsykiatri.

12.5 Gjennomføring av eksamen

Eksamenskommisjonen tar i god tid kontakt med de aktuelle undervisningsenhetene og eventuelt de kliniske avdelingene og orienterer om eksamenstidspunkt og antall kandidater. Eksamenskommisjonen, i samarbeid med fakultetsadministrasjonen, sørger for å finne det nødvendige antall eksterne sensorer. Studentene fordeles mellom de forskjellige fagene ved loddtrekning. Studentene skal ha melding om fagfeltet en uke før eksamensdagen.

For allmenntilleggsmedisinsk eksamen avtaler Institutt for samfunnsmedisin aktuelle datoer med et utvalg legesenter og bistår med å finne sensor.

12.6 Bedømmelse av muntlig eksamensprestasjoner - 6. studieår

Ansvar for bedømmelsen og vurderingen av om kriteriene for en tilfredsstillende eksamensprestasjon er oppfylt, påhviler den enkelte eksaminator og sensor. Eksaminator og sensor fastsetter karakteren, bestått eller ikke bestått uten studenten til stede. Studenten skal ha umiddelbart ha en utfyllende tilbakemelding om sin innsats.

Anslått tidsbruk ved allmenntilleggsmedisinsk eksamen for avgangskull.

Introduksjon + forberedelse	10min
Konsultasjon	20min
Refleksjon	10min
Eksaminasjon	40min
Evaluering og tilbakemelding	10min

VEDLEGG 1 – OBLIGATORSIK UNDERVISNING

OBLIGATORISK UNDERVISNING VED DET MEDISINSKE FAKULTET

1. Deltagelse i PBL-møter, uketjeneste, utplassering i allmennpraksis som del av Lege-pasientkurset samt utplassering i lokalsykehus og kommunehelsetjeneste er etter Fakultetstyrevedtak obligatorisk undervisning.
2. PBL-veilederne har ansvar for den elektroniske oppføring av fremmøtet. Ved annen obligatorisk undervisning skal den ansvarlige (allmennpraktiker, kommunelege, lærer ved uketjenesten, DMF's kontaktperson ved lokalsykehus) registrere antall dager studenten har møtt.

Fravær regnes for hvert semester når det gjelder PBL-møter, uketjeneste og allmennpraksis. Ved annen utplassering regnes fravær som del av hele utplasseringsperioden.

For all obligatorisk undervisning *unntatt allmennpraksis* kan studenten ha 15 % fravær. Ytterligere 10 % fravær kan aksepteres, men må ha akseptabel grunn og eventuelt være dokumentert. Akseptable grunner er legeattestert sykdom hos student eller barn under 12 år, spesielle sosiale situasjoner og tillitsverv innefor NTNU, DMF eller studentorganisasjoner. Den ansvarlige for registreringen (pkt. 2) avgjør om det dokumenterte fraværet faller inn under disse retningslinjene. Hvis den ansvarlige er i tvil eller studenten er uenig i avgjørelsen, er studieseksjonen rådgivende instans/ankeinstans. Hvis summen av dokumentert og udokumentert fravær nærmer seg 25 % orienterer den ansvarlige snarest studieadministrasjonen som skriftlig advarer studenten om at ytterligere fravær kan medføre tap av eksamensrett. Semesterkoordinator og den ansvarlige skal orienteres om at advarsel er gitt.

Dersom fraværet overstiger 25 % og det foreligger særlige grunner kan prodekanus etter søknad gi dispensasjon fra de ordinære kravene til fremmøte.

3. For *allmennpraksis* aksepteres to fraværsdager hver termin udokumentert, hvoretter det sendes skriftlig advarsel om at eksamensretten kan trekkes tilbake ved ytterligere fravær. Ved ytterligere fravær må dette vurderes individuelt tilsvarende pkt. 4.
4. Ved ytterligere fravær etter advarsel skal den ansvarlige (pkt. 2) orientere studieadministrasjonen som innhenter begrunnelse fra studenten.
5. Ved for mye fravær uten akseptabel grunn taper studenten retten til å gå opp til eksamen sammen med sitt kull og må rykke ned i henhold til gjeldende retningslinjer for kullbytte.

Obligatorisk uketjeneste

Deler av den organiserte og timplanfestede uketjeneste i stadium II har fra studieåret 2007/08 vært obligatorisk for medisinstudentene. Annen uketjeneste som tilbys, er frivillig.

VEDLEGG 2 – FORSKRIFT OM STUDIER VED NORGES TEKNISK- NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET (NTNU)

Kapittel 5. Vurdering

§ 23. Vurdering

1. I alle emner eller emnegrupper som inngår i studieprogram, skal det hvert studieår være tilbud om vurdering av studentenes kunnskaper og ferdigheter som fører til en karakter. Vurderingen skal skje i form av en avsluttende vurdering, eventuelt på grunnlag av ulike typer undervisvurderinger nærmere beskrevet i studieplanen.
2. For å bli vurdert må studenten ha registrert seg det semesteret, og oppfylle de faglige kravene emnebeskrivelsen setter for å få adgang til å bli vurdert.
3. En student som har levert besvarelse, kan ikke unndra seg sensur. Studenten kan heller ikke unndra seg sensur dersom eksaminasjonen har startet ved muntlig prøve.

§ 24. Eksamensperioder

Avsluttende eksamen legges til slutten av hvert semester. Rektor fastsetter eksamensperiodene. Datoene blir kunngjort i studiehandboka. Rektor kan bestemme at avsluttende eksamen i emnet blir lagt utenfor denne perioden dersom det er faglige eller praktiske grunner til det.

§ 25. Avsluttende eksamen

Emnebeskrivelsen fastsetter om det skal holdes avsluttende eksamen i emnet og hvilke krav som er stilt for at en student kan få adgang til avsluttende eksamen. Avsluttende eksamen er alltid karaktergivende.

§ 26. Instruks ved avsluttende eksamen

Rektor kan fastsette felles instruks for henholdsvis

- studenter som har adgang til avsluttende eksamen
- eksamensinspektører
- faglærers tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig avsluttende eksamen.

Instruksene tas inn i studiehandbøkene.

§ 27. Gyldig forfall til avsluttende eksamen

1. Dersom en student ikke kan møte til avsluttende eksamen på grunn av sykdom eller andre tvingende grunner, må søknad om å få fraværet godkjent som gyldig forfall sendes Studieavdelingen. Søknaden må framsettes senest en uke etter den første avsluttende eksamen som sykefraværet gjelder for, og skal inneholde opplysninger om hvilke avsluttende eksamener det søkes om gyldig forfall for. Dokumentasjon skal være vedlagt søknaden. Tidsrom for sykemeldingen skal framgå av legeattesten.
2. En student som blir syk under avsluttende eksamen, skal underrette overinspektøren i eksamenslokalet eller eksaminator/intern sensor ved muntlig prøve. Studenten må deretter straks oppsøke lege og levere legeattest i samsvar med reglene i nr. 1.

§ 28. Utsatt eksamen

1. I emner der det blir holdt avsluttende eksamen bare én gang pr. studieår, skal det holdes utsatt eksamen før neste avsluttende eksamen. Studenter som har hatt gyldig forfall til avsluttende eksamen, har adgang til utsatt eksamen. Det samme har studenter som har møtt til avsluttende

eksamen og ikke har bestått denne eksamen.

2. Studentene må melde seg til utsatt eksamen innen den fristen som fakultetet eller de utfyllende reglene fastsetter.
3. Fakultetet, i samråd med rektor, kan legge utsatt eksamen til samme eksamensperiode som avsluttende eksamen, til neste eksamensperiode eller i et fast tidsrom utenom eksamensperiodene. For bestemte studieprogram kan tidspunktet for utsatt eksamen, som en fast ordning, fastsettes i utfyllende regler.
4. Ved utsatt eksamen skal vurderingsformen være faglig jevn god med vurderingsformen ved avsluttende eksamen. Avvikende vurderingsform ved utsatt eksamen skal fremgå av emnebeskrivelsen.

§ 29. Gyldig forfall til andre vurderinger enn avsluttende eksamen

Fakultetet skal, hvis det er praktisk mulig, sørge for at studenter med gyldig forfall til andre vurderinger enn avsluttende eksamen kan få gjennomført sine vurderinger i løpet av semesteret og før eventuell avsluttende eksamen i emnet.

§ 30. Adgang til ny vurdering

1. En student som blir vurdert til ikke å ha bestått i emnet, har rett til å framstille seg til ny vurdering. Emnebeskrivelsen eller utfyllende regler fastsetter hvilke karaktergivende aktiviteter som må tas opp igjen når studenten ikke har bestått emnet.
2. Studenten har adgang til ny praksisperiode én gang dersom første gang vurderes til ikke bestått.
3. Dersom studenten har bestått, har han/hun rett til å framstille seg bare én gang i hvert emne for å forbedre karakteren. Hvis studenten har meldt seg til eksamen, og ikke trukket seg innen den fristen som er fastsatt av studiedirektøren, telles dette som et forsøk. Det er beste karakter som teller. Der karakteren fastsettes på grunnlag av flere delvurderinger, må alle vurderingene tas opp igjen.

Kapittel 6. Sensur

§ 37. Sensorer

1. Fakultetet selv oppnevner sensorer, jf. universitetsloven § 3-9 nr. 2. For tverrfakultære emner (f.eks. *Eksperter i team*) som ikke er administrert av et fakultet, oppnevner rektor ekstern(e) sensor(er). Eksterne sensorer ved klage oppnevnes av fakultetet selv. Oppnevning skjer for perioder på 3 år.
2. Det skal være minst to sensorer ved muntlig prøve og vurdering av praksisopplæring e.l. som etter sin art ikke lar seg etterprøve. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelsen av masteroppgaven/hovedoppgaven, jf. universitetsloven § 3-9 nr. 2
3. Fakultetet selv fastsetter retningslinjer enten generelt eller for det enkelte studieprogram for hvordan ekstern deltakelse i vurderingen skal gjennomføres, enten ved ekstern deltakelse i den enkelte vurdering eller ved ekstern evaluering av vurderingsordningene.

§ 38. Sensurfrister

Etter universitetsloven § 3-9 nr. 4 er sensurfristen 3 uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Når særlige grunner inntreffer, skal ny sensurdato offentliggjøres. Sensurfrist for masteroppgaven/hovedoppgaven er 3 måneder.

§ 42. *Begrunnelse og klage*

1. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting behandles etter universitetsloven § 5-3. Ønske om begrunnelse og klage framsettes for fakultetet. Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakter er satt, jf. universitetsloven § 5-3 nr. 3.
2. Ved ny sensur skal det være minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern, jf. universitetsloven § 3-9 nr. 5. De nye sensorene skal ikke ha informasjon om karakter, begrunnelse eller studentens begrunnelse for klagen.

Hvis sensor(ene) ved førstegangssensur oppdager avskrift uten at kilde er oppgitt, men forholdet ikke anses som så alvorlig at det blir rapportert som fusk, kan sensor(ene) orientere instituttet. Hvis studenten klager på karakteren, kan instituttet opplyse om den manglende kildehenvisningen til de nye sensorene. Instituttet orienterer studenten om at de nye sensorene vil bli informert om den manglende kildehenvisningen.

3. Ved bruk av løpende vurdering kan studenten framsette klage først når slutt karakter for emnet eller emnegruppen er kunngjort, men ikke etter hver enkelt delvurdering. Studenten har rett til å få begrunnelse for karakterfastsettingen etter hver enkelt vurdering.
4. Formelle feil kan påklages i samsvar med universitetsloven § 5-2. Klagen framsettes for fakultetet. Det er bare vurderinger underveis i studieløpet, som skal inngå på vitnemålet eller regnes inn i karakter for endelig studium, som kan påklages etter § 5-2.
5. Ved klage på karakterfastsettingen på gruppearbeid, der det gis en felles karakter, må alle studentene samtykke i og undertegne klagen. Det samme gjelder klage over formelle feil i disse tilfellene.